

TÜRKİYE KIŞ SPORLARI ÜLKESİ OLABİLİR Mİ?

Emir GÜNEY

Khas Spor çalışmaları AUM müdürü

22. Kış Olimpiyat Oyunları 7-23 Şubat 2014 tarihleri arasında Rusya'nın turistik bölgelerinden biri olan Sochi kentinde düzenlendi. Toplam 2,873 sporcunun yarıştığı Sochi 2014, aynı zamanda Kış Olimpiyatları tarihinin en geniş katılımlı organizasyonu oldu. Ancak üzücüdür ki Türkiye'nin Olimpiyat ekibinde yalnızca altı sporcu ve beş temsilci yer aldı. Sporcu sayımızdaki bu kısıtlılığı ne yazık ki Sochi'ye giden seyirci sayımızda da gördük¹.

Ülke olarak güçlü bir kış sporları kültürümüzün olmadığı kesin, fakat uçakla ülkemizden ortalama bir saat mesafede olan bir şehre dünyanın en büyük kış spor organizasyonunu yerinde seyretmek için gitmeye bile tenezzül etmiyorsak, zaten altı sporcuya katılmamız da çok şaşırtıcı olmamalıdır.

Futbol odaklı bir spor kültürümüz olduğu gerçeğinin yanı sıra, Türkiye'nin coğrafi konumu ve iklimi de aslında Kuzey Amerika, Kanada, İskandinav ülkeleri ve Kuzey Avrupa ülkeleri gibi kış sporunda öncü olmuş ülkelerin yanında bizi dezavantajlı kılıyor. Kış sporları konusunda iklim avantajı olan doğu bölgelerimizde ise ne yazık ki yeterli yatırımlar gerçekleştiril(e)memekte.

2011 yılında Erzurum'un ev sahipliği yaptığı Universiyat Kış Oyunları kış sporlarına ilginin ve yatırımların artırılması konusunda bir dönüm noktası olarak kabul edilebilir. Ancak o noktadan sonra dönüşü yapıp ilerlemek de önemli. Türkiye'nin bir kış sporu ülkesi olarak yaşadığı en büyük sıkıntı da aslında bu noktada ortaya çıkıyor. Tesis yapımı ve organizasyon düzenleme odaklı spor politikalarımız yüzünden uzun vadeli stratejiler olan genç sporcuları yetiştirme; ilkökul ve liselerde spor kültürünün yaygınlaştırılması için Milli Eğitim Bakanlığı ve Spor Bakanlığı'nın birlikte çalışması; kış sporlarına uygun mevsimi olan illerdeki belediyelerin ve sivil toplum örgütlerinin bu sporların yapılabileceği tesislere fon ve işgücü ayırmasına yeterli öncelik verilmiyor. Sadece tesis yaptırılması

veya bakanlıkların proje üretmeleri de tek başına yeterli değil tabii ki. Bu tesislerin kullanılmaya özendirilmesi ve bu alanda başlamış projelerin takibinin de yapılması şart.

Türkiye'nin Kış Olimpiyatları geçmişini kısaca incelersek aslında ülke olarak nasıl bir gelişim (?) içerisinde olduğumuzu görebiliriz. 1936'dan günümüze kadar olan süreçte düzenlenen 22 Olimpiyat'ın 16'sında sporcularımızla temsil edildik. En büyük katılımı gösterdiğimiz 1968 Kış Olimpiyatları (Grenoble, Fransa) kabilemizde 11 sporcumuz yer alıyordu ki kabile sayısı olarak çift haneli rakamları ilk ve son görüşümüzdü bu. 1976'da Innsbruck'ta (Avusturya) düzenlenen oyunlara ise dokuz sporcu ile katıldık. Rakamlardan da tahmin edilebileceği gibi hiçbir zaman madalya iddiasında olan sporcumuz olmadı ve geride kalan 22 Olimpiyat'ta bir tane bile madalya kazanamadık. Spor yerine skor odaklı bir ülke olduğumuz için de daha çok çalışıp başarılı olmak isteyeceğimize, bir türlü başarı yakalayamadığımız için bu alanda giderek daha da az çalıştık. 1968-1992 yılları arasında düzenlenen Kış Olimpiyat Oyunları'na ortalama 8.6 sporcu ile katılırken, özellikle 1980'lerden sonra spor dünyasının futbol etrafında küreselleşmesi, maddi ve emek anlamındaki tüm yatırımların da bu alana kaymasıyla kış sporları iyice önemini kaybetti. 1994-2014 yılları arasındaki kabile ortalamamız ise 3.6 sporcuya kadar indi. Bu rakamlar anlaşılacağı için gelecek için de pek ümit vaat etmiyor.

Sporcu sayılarımızdaki düşüş, spor politikalarındaki değişiklikler, sporun sosyal hayatın bir parçası olarak görülmesindenense bir gelir kapısı olarak görülmesi ve benzer sebepler nedeniyle Türkiye'nin kış sporları politikasında ciddi bir dönüm noktasındayız. Karşımızda iki seçenek var: Birincisi, bu tabloyu değiştirmek için canla başla savaşmak ve her ne kadar 'kış sporları ülkesi' yaftasını kazanamayacak olsak da başarılı bir program yürütüp özellikle iklimi kış sporlarına uygun illerdeki gençleri bu sporlara yönlendirebilmek. Bu şekilde sert iklimi olan bu bölgelerde kış aylarında kısıtlanan sosyal yaşama bir alternatif sunarak hem sporun yayılmasını hem de spor aracılığıyla sosyal devlet anlayışının yayılmasını sağlamak.

İkinci alternatif ise birincinin tam tersi. Bir kış sporu ülkesi olmadığımızı kabul etmek ve bu alanda yatırımları asgariye

¹www.hurriyet.com.tr/ekonomi/25780200.asp

2011 yılında Erzurum'da düzenlenen Üniversiyat'a 58 ülkeden 1,880 atlet katılmış ve 11 spor dalında 66 yarışmanın düzenlendiği bu organizasyonda Türkiye kafilesi 153 sporcu ve 52 yönetici ile temsil edilmişti. Türkiye'nin tek madalyası olan bronz madalyayı ise Artistik Patinaj branşının Buz dansı kategorisinde yarışan Alper Uçar-Alisa Agafonova ikilisi kazandılar.

indirmek ve Olimpiyatlar ve kıta/bölge şampiyonlarına katılmak için gayret sarf etmemek. Bu alternatif tabii ki günümüzde kış sporları ile uğraşan eğitmenler, sporcular ve bu alanlarda ürün satan üreticiler için büyük bir yıkım olacaktır. Ancak yatırım yapıyormuş gibi görünüp iki Olimpiyat dönemi arasında bu sporların gelişimi için yeterli imkanı sağlamadan sporcularımızdan madalya ve başarı beklemek hayalcilik olacaktır. Yarım yapmaktansa ya tam anlamıyla yapalım, ya da hiç karışmayalım.

Sochi 2014'teki karnemize gelirse, ne yazık ki çok başarılı bir öğrenci olmadığımızı görüyoruz. 15 kış sporu disipliniinde 98 farklı yarışın yapıldığı Sochi'de altı sporcumuzla 10 farklı yarışta temsil edildik. Genel anlamda madalya hedefimizin olmadığı bu yarışmaların sonunda ne yazık ki bu hedefimizi gerçekleştirdik ve hiçbir sporcumuz podyumun yanına bile yaklaşamadı. Ancak bu noktada suçlu sporcularımıza yüklemek büyük haksızlık olacaktır. Sochi'de ülkemizi temsil eden sporcuların tamamı çok zor şartlar altında ve neredeyse hiç destek almadan (antrenörler ve ailelerin hakkını vermek gerekli) kendi azimleri ve yetenekleriyle bu noktalara gelmiş durumdadır. Ancak yetenek ve azim Olimpiyat şampiyonluğu için yeterli olmuyor. Maddi destek (örneğin sponsorlar), sporseverlerin destekleri, devlet ve yerel yönetimlerin destekleri ile birlikte bu başarılar gelebilir. Yaz Olimpiyat Oyunları tarihimize baktığımızda bu değişimin yaşandığını ve bu başarıların geldiğini görebiliyoruz. Kış Oyunları için ise tercihimizi yapmamız gerekiyor. Bir kış sporu ülkesi olmak mı, yoksa kış sporları yapılabilen ama elit sporcuların yetişmediği ve sporun tabana yayılmadığı bir ülke olmak mı?

Türkiye'nin Kış Olimpiyat Oyunları Kafileleri

1936 7 Sporcu	1948 4 Sporcu	1956 4 Sporcu	1960 2 Sporcu
1964 5 Sporcu	1968 11 Sporcu	1976 9 Sporcu	1984 7 Sporcu
1988 8 Sporcu	1992 8 Sporcu	1994 1 Sporcu	1998 1 Sporcu
2002 3 Sporcu	2006 6 Sporcu	2010 5 Sporcu	2014 6 Sporcu

